

BARSI HIRLAP.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. **Hirdetmények** beiktatása jutányosan számítatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:
Dr. TÖRÖK MÓR.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetmények és pénzküldemények a kiadó hivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Wlassics.

A magyar közélet jelesei rendszert csak addig bírnak súlylyal, tekintélylyel, a meddig kormányra nem jutottak, vagy amíg a hatalom van a kezükben, mihelyt azonban már a hatalom kiesett a kezükből, kevés kivétellel megszűnnek számottevő tényezőként szerepelni a közélet színpadán.

Egy ily kivételről kell megemlékeznünk, a midőn Wlassics Gyula volt közoktatásügyi miniszter nevét tüzzük vezérezikünk homlokára. Pedig már-már Wlassicsról is az a kósza hír keringett, hogy Wlassics már csupán a múlté. — A fővárosi sajtó ugyan — mikor elbúcsúztatta őt — kifejezést adott azon reményének, hogy nevével a közélet küzdő terén mielőbb találkoznia kell, de akkori időben mégis azt a benyomást keltette ez a búcsúztató, mint ha ez csak a múltja iránt tanúsított elismerésnek jele lett volna.

A sajtó — tehát a közvélemény nem csalódott Wlassics Gyulában. Ime, aránylag nem is valami rendkívüli hivatása kapcsán nyert újabb közéleti szereplése jelentőséget. Csupán mint a muzeumok és könyvtárak országos szövetsé-

gének elnöke szerepelt s mégis a mit ezen minőségében volt alkalma az országnak hallani tőle, az a magyar nemzeti politikára nézve nagy horderővel bír.

Wlassics Gyulának mult hét szombatján nagy napja volt. A beszéd, melyet imént jelzett szerepében Temesvárott tartott mindennütt az egész országban élénk feltűnést keltett, mert arról győződött meg az ország, hogy a magyar nemzeti állam egyik legerősebb bajnoka volt és lesz Wlassics.

Az aktuális népoktatási javaslattal van összefüggésben Wlassics beszéde. E törvényjavaslat értelmét, tartalmát, jelentőségét tárgyalta kiváló elmeéllé. Az igaz magyar fajszeretet bugyog ki minden szavából — a mohó vágyakozás a nemzeti állam magyar jellegének erős, tökéletes megteremtése iránt.

Wlassics érvei a gondolatok mélyére hatolnak s annál nagyobb gyakorlati értékkel bírnak, mert egy dicsőséges mult sokoldalú tapasztalataiból erednek.

Megdöbbenéssel látta — mondja Wlassics — hogy az ugy nevezett „beiskoláztatás” terén a magyar népfaj arányszámban csak harmadik helyen áll. Miért e va-

lóban hajmeresztésig megdöbbenő jelenség? Pedig hiszen már ő is elkövetett minden tőle telhetőt arra nézve, hogy a magyar fajnép kulturáját fokozza!

Két oka van ennek. Nyílt és alattomos ellenségek törnek a magyar nemzet élete ellen. A makacszkodó nemzetiségek, kik a magyar vér áztatta föld kenyerét eszik, hol nyiltan, hol titokban támadják meg a magyar nemzeti állam létérdekét, nem akarják semmi áron sem elismerni a magyar kultúra felsőbbségét — minden követ megmozdítanak, hogy a magyar nemzeti jellegű kultúra beolvasztó munkája ne sikerülhessen.

Ez az egyik ok. A másik ok pedig az, hogy egyoldalú túlzásokba esünk. „Kizárólagos természetű vélemények uralkodnak nálunk” — amint Wlassics fejezi ki, ami köznyelven annyit jelent, hogy a magyar kultúra intézményei nem terjeszkednek ki még eléggé. Nem egyes intézmények biztosítják azt a célt, a melyet a magyar nemzetnek a magyar állam területén megvalósítania hivatása, hanem egyetemes — a szellemi élet minden ágára kiható rendszerek.

Látszólag Wlassics sem sok

TÁRCZA.

Maricza Jovanova.

— Elbeszélés. —

Írta: Olsavszky Lajos.

I.

Megtörtént mással, megtörtént Virágh Laczival is, hogy a szeretője megszalta. Pedig Laczi szép szál legény; nem is parasztfiu, hanem ármálista-nemes és ezenfelül a legmódosabb telkes-gazda egyetlen gyermeke, akinek az atya bármely pillanatban készpénzzel tudná magához váltani az egész falut, minden megvehető lábasjóságával együtt.

Más legény, ha nagy bánata akad, duhajkodásra adja magát; Laczi nem teszi. Nemes emberhez nem illik, hogy falu rossz-sza váljék belőle; valamint az sem illik, hogy elárulja milyen nagy keserőség nyomja a szívét.

Nem is panaszkodik Laczi senkinek, még atyjának sem, hanem azt teszi, hogy beáll katonának, noha öreg atya fentartó gyermeke lévén, — nem esik katonasor alá.

Epen alkalmas időben esküszik fel: nem sokáig kell várnia, hogy odavigyék, hol a beteg szívek már annyiszor kerestek enyhülést: a csatatérre.

Az 1878-ik év őszén ezredével együtt ő is ott van Breska ostrománál és bár keresi a veszedelmet, a hajszála sem görbül meg, mintha kerülné a golyó.

Breskát lángtenger borítja, de azért az osztrák-magyar seregnek sok jó vitézébe és erőfeszítésébe kerül, míg a várost beveheti.

Végre a város mégis elesik és az ostromló csapatok hulló zsarátnok, iszonyu hőség, fojtó füst és golyó-zápor között vonulnak be a piacra.

A daczos városiak megbüntetése végett és némileg azért is, hogy a kiéhezett csapatok ennivalót szerezhessenek, a parancsnok délután két órától négyig szabad rablást enged, tudatva, hogy azt aki négy órán túl is rabol, szigoruan megbünteti.

A katonák eloszlanak és megkezdik a rablást. Csakhamar butorok, puha szőnyegek, selyem-szövetek, értékes ruhák, fényűzési czikkek és más holmik hevernek a sáros utczákon egymásra dobálva. Némelyik boltban összes készlete az ajtó elé van kihajigálva; más helyen a szekrényeket verik fel. Amit a katonák olyan nagyon keresnek: enni-inni valót, az nem igen kerül.

És ez a körülmény még inkább elke-seríti, még jobban elvadiítja őket. Idáig meglehetősen kimérettel bántak el az előtalált holmikkal, most már nem kiméltnek semmit, hanem törnek, zuznak, pusztítanak.

Harapós kedvében van minden katona és aki nem tud okosabb dolgot művelni, az csóvát göngyöl és meggyújtva azt, a legközelebb ért ház eresze alá dugja.

Laczi szintén kenyér után kutatva, egy házhoz ér, melynek udvarán több el-esett felkelő hever. Nem törődve az élet-telenekkel egyenesen az ajtónak tart és felrántani igyekszik. Minthogy az ajtó nem enged, Laczi a sövényhez megy és abból karót huzva ki, ismét az ajtóhoz tér vissza és felfeszíti.

Amint az ajtó felpattan; lövés dördül

el: egyszer, kétszer, sőt harmadszor is; több lövésre már nincsen idő.

A házba zárt remegő lánykának még volt annyi ereje, hogy háromszor is tüzeljen revolveréből; de reszkető keze már nem bírta irányozni a gyilkos fegyvert.

Laczi a házba rohan és lefegyverzi, mielőtt a leány kárt tehetne akár ő benne, akár pedig önmagában.

II.

Egy év mult el: a megszálló csapa tokra nézve kinos, nehéz esztendő. A Lacz ezrede még néhány napig marad Boszniában, azután haza eresztik.

A zvoniki kerületben valamint Boszniának több kerületében is rögtön-ítélő-bíróság működik. A tolvajokkal, rablókkal, gyilkosokkal, rabló-gyilkosokkal, sőt a gyilkossági kísérletet elkövetőkkel is a hadbíróság igen röviden végez. A hadbírószágot kötelező rögtön-ítélő-eljárású czikkek félremagyarázhatatlanul és világosan kimondják, hogy az elősorolt gonosz cselekedetek büntetése halál. Es nem is golyó-halál, mint aminőre hadjárat idején az ellenséget érdemesítik; hanem a legcsunyább: az akasztófa-halál; legyen bár a bűnös férfi vagy nő.

A hadbíróság a bizonyítási eljárást gyorsan végzi; mert éjjel-nappal szakadatlanul mindaddig folytatja, míg teljesen befejezi. Az itélethozatal csak néhány perczet, legfeljebb félórát vesz igénybe és csupán a végrehajtásra marad teljes huszon-négyórás idő.

A hadbíróság most is együtt ül, hogy meghallgasson egy veszedelmes gonosztevőt és itéljen felette.

eredményt jósol a népoktatási törvényjavaslatnak sem, ép abból az okból, mert ebben az intézményben is az egyoldalúságot lehet fel-fedezni. Lényegében azonban elismeri, hogy ez is haladást jelent. Mert mégis csak első és legfőbb kelléke a nemzeti jelleg megnyilatkozásának a nyelv. A magyar nyelvnek tért kell foglalnia. És ha a magyar nyelv nagyobb terfoglalása még nem jelenti is a magyar faj teljes szellemi fölényét, az bizonyos, hogy vele a magyar kulturának jóval előbbre kell jutnia.

Viszont abban megint neki van igaza, hogy a magyar állam jellegét képező nemzeti kultúra hatalommá csak a műveltség fajsulya, erejének mélysége és terjedelme által lehet. Vagyis a magyar fajnak kétségtelenül csak úgy lehet szellemi fölényét a magyar állam területén élő más népfajok felett megnyernie, ha a szellemi élet minden terén az európai műveltség legnagyobb fokára tud emelkedni.

A magyar fajnak kulturerejét minden vonalon fokoznia kell. — Vigyázni kell arra, hogy az előre fejlődés útját szem elől ne téveszse. A magyar kulturának ma még erősebb a fajsulya, mint a mellette és körülötte lakó egyes nemzeti-ségeknél. Amde még mindig nem elég erős e fajsuly ahhoz, hogy a fölénye egyszersmindenkorra biztosítva legyen. Úgy lehet, hogy a magyar földön élő népfajok még sok támadást fognak intézni a magyar kultúra ellen, ezzel számolnia kell a magyar fajnak. Jó eleve el kell tehát mindent követnie, hogy más népfajok túl ne szárnyalják. Mindezt Wlassics beszéde oly fülbemászóan mondja el, oly

meggyőzően tanít ki bennünket rá, hogy lehetetlen el nem ismerni, miszerint oly utat mutat a magyar kultúra fejlődésének, a mely kétségkívül a jövő kulturpolitikánk-nak delejtűje kell, hogy legyen.

Mert igenis nem közönyös a magyar nemzeti államra, hogy a magyar földön a magyar faj művelődése nyerje el a felsőbbiséget.

A kijelölt uton feltartóztatlanul fogunk haladni előre mindaddig, amíg addig nem jutunk, hogy Magyarországot nemzetiségi kérdés helyett az egységes magyar nemzeti állam magasztos és szent eszméje nem boldogítja.

E szép jövő, melyről annyit ábrándozik a magyar — talán még nincs egész közel, de messze sem esik már a jelentől.

Ha a magyar közéletet a haladás lobogója fogja lelkesíteni tudni — ez a jövő nagyon, de nagyon közel van már.

Wlassics Gyula a magyar nemzeti állam építőmesterei mellé sorakozott.

Külön szerkesztői üzenet.

Kiváncsi. Ön azt akarja tőlünk megtudni, hogy mikor fognak már hozzá Aranyosmaróthon a régóta vajudó gimnázium építéséhez?

Teljek benne öröme, teljesítjük kívánságát és pedig nem a szűk szavu rendes szerkesztői üzenetek között, hanem egy külön nagyobb szerkesztői üzenetben. Ez utóbbi kívánságát mégis nem azért teljesítjük, mintha nem lehetne kérdésére az érthető és világos választ akár két szóval is megadni, mert igenis lehet. Megteszük önnek e szíveséget csak azért, hogy legyen alkalmunk önt az indokokkal is megismertetni, hogy így önt meg tudjuk győzni, hogy ennek következtében ne legyünk kényyszerítve önnek esetleg még egyszer, vagy talán többször is megüzenni azt a választ, a mely pedig mindig csak egy és ugyanaz maradhat.

Amde ugyebár ön inkább a válaszra kíváncsi, mint arra, hogy miért és mi módon akarunk önnek válaszolni. Csak türelem — meglesz. Hogy mi lesz meg? A válasz is, megl gimnázium is. Azonban nehogy azt higgye, hogy a kettő egyszerre lesz meg. Az egy kicsit sok volna a jóból — nemde?! Nem, ön talán rég el is feledte már ezt a választ, a midőn a gimnáziumnak a fundamentumát sem fogják még ásni. Mindamellett ebből nem az következik, hogy a kettő között hosszú időnek kell eltelnie, legfeljebb csak az, hogy nekünk az ön emlékező tehetségéhez kevés bizalmunk van, mert azt tételezzük fel önről, hogy ön épp oly feledékeny, mint más ember. Bocssásson meg ezért nekünk, de tudja, az emberek között e tekintetben oly ritka a kivétel, hogy ha már akad is, nem hiszik el neki.

Ugy vagyunk ezzel, akárcsak az ön kérdésével. Aranyosmaróthról az egész világ azt hiszi, hogy nem képes beleilleszkedni a mai század kulturájába. Még akkor is azt hiszik róla, amikor pedig már egész komoly jelét adta az ellenkezőnek. Ön maga bizonyítja ezt. Mert miért is kétkedik ön abban, hogy Aranyosmaróthon gimnáziumot létesíthessenek? Ugyebár azért lehetetlen ön előtt, mert ha annyi sok évtized óta nem létesítettek, amidőn pedig szinte elkerülhetetlennek mutatkozott, most úgy hirtelenében csak nem létesíthetnek egyet.

Nos, mi megnyugtatójuk önt végre valahára. Aranyosmaróthon a jövő év szeptember vagy legkésőbb október hó 1-én meg fog nyitni a gimnázium. Ha hiszi ön, ha nem. Így lesz, mert ennek így kell lenni, s mert másképp nem lehet.

Ennél nyomatékosabb bizonyítékokkal már nem is szolgálhatunk. Ha még erre sem hiszi el, akkor önnek azt a jó tanácsot adjuk, hogy egyáltalában ne legyen kíváncsi, mert ön egy hitetlen Tamás a kire nézve legjobb, ha nem érdeklí semmi.

Mindaz, amit még el akarunk mondani, tulajdonképp csak arra való, hogy az ön kíváncsiságát jobban kielégítsük. Mert lássa, az csak nem bizonyíték, hogy a közösségi képviselő testület is állást foglalt már ez irányban, hogy elhatározta, hogy a középiskolának mielőbb meg kell lennie s hogy ezen „mielőbb” egy esztendőnél hosszabb idő nem lehet. Avagy talán az legyen a bizonyíték, hogy Aranyosmaróth

Nyulánk termetű, villámló tekintetű, szoborszépségű, barna hölgyet idéztek a hadbírócság elé, hogy törvényt álljon.

Két, szuronyos fegyverrel ellátott katonára közrefogva hozza be és állítja a zöld asztal elé.

A hölgy kezei össze vannak kötve, de ő azért nem remeg, nem fél, nem roskadoz; hanem ruganyos, könnyű lépésekkel jön be és daczosan áll meg az asztal előtt, azután felvetve szeméit, a legnagyobb utálat és a legmélyebb gyűlölet kifejezésével jártatja végig villámló tekintetét az ő élet-halál-urairól felett.

A hadbíró feláll s előterjesztí vádját: majd meg vallatáshoz fog.

— Maricza Jovanova vádolkal téged, hogy hadseregünk egyik derék tagjára, a vitézségi ezüst érmet viselő Virágh László ** ezredbeli szakaszvezetőre az utcán rárohantál és ezzel a tőrrel (a hadbíró hosszú, hegyes gyilkot mutat fel,) le akartad szúrni. Szerencsére Virágh szakaszvezető nem ijedős ember és idejekorán megragadva kezét, életben maradt, noha könnyű sérülést így is szenvedett. A gyilkossági kísérlet teljesen be van ellened bizonyítva; mert fényes nappal, népes utcán történt s több ember látta akik mindannyian eskü alatt vallottak ellened. Továbbá be van bizonyítva ellened az is, hogy hadseregünk iránt érzett gyűlöleted miatt előre elhatározott szándékkal kísérletet meg a gyilkosságot; mert több tanu eskü alatt vallotta, hogy téged néhány nap óta a laktanya körül látott ólálkodni. Szólj, mit tudsz felhozni mentségedre?

A leány folytonosan a szobában jár-

tatja szeméit, mintha keresne valakit és nem felel.

A hadbíró figyelmezteti, hogy élet és halál forog kezében, védje magát.

A leány (keleti szokás szerint,) tagadás jelül előre biccenti fekete fűrtös, értelmes fejét és makaesul hallgat. A hadbíró tehát apróra osztja kérdéseit.

— Igaz-e, hogy gyilkos szándékkal rárohantál Virágh László szakaszvezetőre?

— Igaz.

— Elismered-e, hogy ezt előre elhatározott szándékkal tetted és hogy a kedvező alkalom kifürkészése végett napok óta leskelődöttél a laktanya körül?

— Elismerem.

— Tagadod-e, hogy hadseregünket ellenségnek tekintve, gyűlöleted vitt rá a vádbeli bűnös cselekedetre?

— Nem tagadok semmit.

— Nem volt-e más okod, például szerelem?

— Jok! (Nem!) — Kiált a leány nagy sietséggel és szikrázó szeméit daczosan felvetve. Azután korall-ajkait erősen összeszorítja, mintha így akarná megakadályozni, hogy többet mondjon. Keblének tulságosan gyors hullámzása azonban némileg elárulja, hogy milyen isszonyu orkán dul odabent.

— Ismered Virágh László szakaszvezetőt? — Kérdi a hadbíró.

— Jok! — Siet a leány tiltakozni, de most már elfojtott hangon és összeszorított gyöngysor-fogai között szürve a szót.

A hadbíró esenget, mire katonára jön be, kinek megparancsolja, hogy hívja be Virághot.

Laczi belép és megállva a hadbírócság elnöke: egy alezredes előtt, tiszteleg.

A hadbíró csak egy kérdést intéz hozzá, azután kiküldi.

— Szakaszvezető, nézze meg az itt álló leányt jól és vallja, ez akarta-e önt legyilkolni?

— Ez: — válaszol Laczi földre sötött szemekkel és heves felindulástól remegő, alig kivehető, csendes hangon.

Mikor Laczi belépett, a leány szeméi villámokat szórtak és arca elhalványodott, de csak futó pillanatra; a másik pillanatban már élénk pirban égett a gyönyörű ábrázat és a fekete szempár villámainak enyhítésére a pillák félig lehunyódtak. Rövid pillanatra a leány keble megszünt dobogni is, azután pedig már megszakadással fenyegetett. És amint Laczi megindult, hogy a szobából eltávozzék, a szép vádlott ki-mondhatatlanul gyöngéd kifejezéssel függesztette rá tekintetét és mintha mélyen az emlékezetébe akarná vésni arcát, szeméi még akkor is az ajtót nézték, mikor az már bezárult Laczi után.

— Talán szereted Virágh szakaszvezetőt? — Hangzik fel ismét a hadbíró vallató szava.

— Jok.

— Haragszol rá?

— Igen.

— Miért?

A leány kissé megállapodik, mintha haboznék; majd azután szilárd, remegéstelen csendő hangon, mint aki tisztában van sorsával, válaszol.

Mert hazámnak ellensége, leigázója,

város létjogosultságát tagadják meg azért, mert nincs középiskolája? Bizony ez sem bizonyíték. Hiszen ez csak mendemonda, a mire nem kell sokat adni.

A jövő év folyamán meg lesz a gimnázium. Ezt önnek biztosra ígérhetjük s ne kívánja tőlünk, hogy ezt még tovább bizonyítsuk.

Az ne vezesse önt tévútra, hogy az utca még nem beszél róla. Nem az kell, hogy az utca tárgyalja az ügyet, hanem, hogy a hivatott tényezők nyuljanak erős kézzel hozzá. Már pedig, ha megfigyelte ön a viszonyokat, akkor tapasztalnia kellett, hogy mily nagy arányu mozgalom folyik Aranyosmaróthon. Nincs az a nap, mely közelebb és közelebb ne hozna ezé-lunkhoz. Ma a szükséges pénz előteremtéséről gondoskodnak, holnap arról, hogy hol volna a legalkalmasabb telek és holnap után, hogy hány osztálylyal nyitják meg. Egyszóval lázasan munkálkodnak a hivatott tényezők, szinte emberfeletti munkát végeznek. Mert az a határozott meggyőződés urálja a helyzetet, hogy most kell tenni valamit, vagy soha. Egy szív, egy lélek az egész város, telve az alkotások iránt csodálatos lelkesedéssel, mely a város fejlesztésében a gimnázium felállításával még nem látja befejezetnek az alkotások sorozatát, hanem többet kíván. Lassanként odafejlődnek a viszonyok, hogy Aranyosmaróthon afelett fognak gondolkodni, vajjon nem kellene-e a harmadik magyar egyetemet is Aranyosmaróthon felállítani. S nem lehet tudni, nem-e lesz ebből még valami.

Aranyosmaróthon nem ismernek tréfát. Itt ha valamihez hozzányulnak, annak eredménye szokott lenni. Mert itt nem történik semmi sem elhamarkodva. Egyezzerkilencszáznegy évig volt idejük meggondolni, hogy ugyan van-e ezé-lja, van-e értelme, hogy Aranyosmaróth város legyen-e vagy sem. S ezt az időt nem pazarolták el hiába. Mérlegelték gondosan, behatóan a pro és contra érveket s az eredmény az lett, hogy Aranyosmaróthnak várossá való fejlesztése mellett döntöttek, a mi önmagában véve adja magyarázatát annak, hogy Aranyosmaróthon a gimnáziumot már a jövő év folyamán kell felépíteni.

Aranyosmaróthon megalkuvást nem tűrnek. A szerkesztőség.

A mult hét politikai mozzanatai.

Befejezte az országgyűlés az olasz vám-szerződés javaslatát. Az ellenzék mindent elkövetett, hogy ne legyen törvény a javaslatból, de azt megakadályozni rendkívüli fegyverek igénybe vétele nélkül még sem volt képes. És mintha e rendkívüli fegyverekre nehezebb, veszélyesebb támadásokra volna szükség, talán azért sem találták időszerűnek annak alkalmazását. Annyit azonban úgy látszik mégis elért az ellenzék, hogy a házzsabályok tervbe vett revíziójának a méregfogát már eleve kitérték és így ha lesz is valamikor revízió, olyan semmi esetre sem lesz, mint a milyent Tisza István gróf tervbe vett.

A parlamentben egyelőre a Rába szabályozási javaslat került tárgyalás alá. Nagyobb vitára nem szolgáltatott okot, mert ha netán inkább egyes nagy uraknak érdekeit van is hivatva előmozdítani, nemzetgazdasági szempontból még így is üdös, hasznos. Meg is szavaztatott tehát s a Ház 4 napig most már újból pihenni fog.

Lukács László pénzügyminister is megtartotta exposeját az 1905. évi költségvetési javaslat benyújtása kapcsán. A 10-ik javaslatot nyújtja be immár Lukács László, mintegy jelölve annak, hogy ért a pénzkezeléshez, ha nagyobb arányu politikára mint vezér esetleg nem is alkalmas. Természetesen aktív a költségvetés megint, bár nem sok híja, hogy deficit nem mutatkozik. Ezt a folyton szaporodó kiadások okozzák a minister szerint s ha a kiadások oly arányban fognak ezentul is szaporodni, mint az utóbbi években — új bevételi források nélkül nem bírja majd el költségvetésünk. Hanem azért ágyura mindig lesz pénz, a mennyit csak parancsolni fog a közös hadügyminister ur öccellentája Ellenben pl. arra a ezé-lra, hogy a magyar független bírói kar hivatásának nagy súlyához képest az állam méltóságának megfelelőleg legyen díjazva — arra Plósz igazságügyminister nem meri a pénzügyminister kollegáját még csak fel sem szólítani s ime Plósz igazságügyminister az egyetlen tárczatulajdonos, a kinek 1905. évben sem fog emelkedni a budgetje. Tehát nem valami sok reményük lehet bíráinknak a jövő évben.

Dr. Wlassics Gyula Temesvárott politikai tartalmu beszédet mondott. E minden tekintetben fontos beszéddel vezérezikünk foglalkozik bővebben.

Ausztriában sem igen örültek az olasz vámszerződés megkötésének módján. Az osztrákok kezdik féltetni alkotmányukat, már sírnak, már jajgatnak szerencsétlen 14. §-uk miatt, melyszerint az alkotmányuk csak amolyan imitált-féle — értékesebb tartalom nélkül.

Mindenfelé mozgolódnak a pártok. Örömmel konstatáljuk, hogy az új párt melynek Bánffy Dezső báró a vezére — állandóan tért hódít. Különösen a magyar vidékek sorakoznak Bánffy Dezső zászlaja alá. A vezér nagy figyelmet fordít a hivekre, igazi talentuma van hozzá, hogy a nép szívéhez férközzék. Biztosra lehet venni, hogy mint erős és tekintélyes ellenzéki párt kerül ki a legközelebbi választásokból, s ez lesz az egyetlen ellenzéki párt, mely remélhet a kormányra jutásban, s így abban, hogy elveit a gyakorlatban is meg fogja tudni úgy valósítani, amiként hirdeti. — Egyébként Barsvármegyében is szóba került már, hogy az új párt szervezkedjék. Előre láthatólag a közel jövő már meghozza e tekintetben érett gyümölcsét. Barsvármegye multja, története az új párt elveivel közeli rokonságban van, majdnem ikertestvérek.

Megütkezésre méltó szomorú valóság, hogy a román püspöki kar nyíltan foglal állást a népoktatási törvényjavaslattal szemben. Eddig még volt valami bizalom legalább a felsőbb papsághoz a tekintetben, hogy ők nem ellenségei a magyar állam-eszmének; most már az is megszűnt. Sebaj, legalább tudjuk kikkel van dolgunk s még van eszközünk ahhoz, hogy őket rendre tanítsuk. A kormánynak kettőzött kötelességévé lett, hogy jól válogassa meg, kiknek juttat román püspöki süveget. Ilyen gyalázatos dolgokat sem tűrnének meg más országban.

Annál nagyobb vigasztalást nyújt a református konvent. Látjuk és tapasztaljuk, hogy a református egyház a vallás jelentőségét a haza érdekein soha felül nem helyezi, sőt mindég előtérbe tolja. Ez talán

mint ahogy ti is azok vagytok nyomorult, alávaló, hitvány nép.

A hadbírótság a megelőző, gyakori eseteknél már hozzászokott a kiolthatatlan gyűlölet hasonló nyilvánulásaihoz: de a gyöngéd alkatu, karsu, szép leánynál mégis meglepi a megfélézhetetlen szenvedélynek ez a heves kitérése.

Csupán az elnöklő ősz alezredes két szeméből sugárzik jóakaró részvét, csupán az ő ajkain jelentkezik szelid mosoly és csupán ő érti ezt a szenvedélyes kitérést, a hadbírótság többi tagja nem: míg ezek indulatosan felugráltak székeikről, ő nyugodtan ülve maradt és mosolyog tovább, szeliden, jóságosan.

Mem is igen érthető az, legalább nem mindenkire nézve érthető, hogy amikor valakit főbenjáró bűnnel vádolnak, akkor az a valaki felingerelni igyekezzék bírót, akik neki élet-halál urai és akik előtt más-képen viselkedve, talán meg is menekülne.

A bizonyítási eljárás befejeztetvén, Mariczát a két szuronyos őr kikíséri a szobából, majd esengetésre ismét bevezeti, hogy meghallgassa a hadbírótság ítéletét.

Valamennyi bíró felemelkedik s az ősz alezredes, — mintha csak társalgást folytatna, — mosolyogva hirdeti ki, hogy a hadbírótság Maricza Jovanovát gyilkossági kísérlet és ő Felsőge egyik katonáján emberölésre alkalmas eszközzel elkövetett testi sértés miatt halálra ítéli. A halálos ítélet végrehajtása 24 óra múlva foganatosítandó.

Ezután az elnöklő alezredes felemelve az asztalról az ott elhelyezett fehér kis pálczikát, ketté törí és az elítelt lábaihoz dobva, e szavakat mondja:

— Istennél a kegyelem!

És az ősz elnök ajkán ez utolsó szavak kimondása után, ismét megjelenik az a szelid és jóságos, de rejtélyes mosoly.

III.

Az éj vaksötét; a sűrű felhők alacsonyan usznak és csak olyankor láthatók, mikor villám ciklázik át rajtuk, pillanatra megvilágítva a földet is: a levegő nyomott; a lomha szél néha ugyan megkísérli felkerekedni, de csupán annyi sikerrel, hogy felkavarja a szemetet és a szemé közé csapja annak, aki nem igyekszik fedél alá menekülni. Minden jel arra mutat, hogy nagy vihar készül.

A börtönök elé rendelt őr a faköpenyégbe menekül és örül, hogy van hová meghúzódnia. Az elítelt ezé-lája elé külön őr is van rendelve, aki azonban szintén jobbnak tartja bemenni a ezé-lába, mint az ajtó előtt ácsorogni.

Elő ember ilyenkor nem jár künn.

És mégis, a felhő egyik megvillanásánál úgy tetszik, mintha a külső őrszem faköpenyége közelében emberi alak lapulna a földhöz és rövid idővel rá, mintha a közeli kőutról vágatató paripa robaja hallatszanék.

Az elítelt ezé-lájának ajtaján gyöngé kaparás hallatszik, a mire az nesztelenül megnyílik, de csak annyira, hogy egy ember esendesen bemehessen és egy másik kijöhessen.

— Vártalak, — szól Maricza, — mert barátod megmondotta, hogy eljössz.

— Gyűlölsz? — Kérdi Virágh Laczi válasz helyett; mert ő az, ki a külső őr-

szem előtt a földre lapulva, négykézláb lopózkodott a ezé-lához.

Ha a külső őr észreveszi, bizonyára lelövi, — így rendelvén azt szigoru utasítása, — de nem vette észre.

— Szeretlek, válaszol Maricza, — de azért ha tehetném, megölnélek. Össze van kötve a kezem, nem tehetem. Kiálthatnék, mert a szám nincs bekötve és az őrség itt találna téged a ezé-lámban. Ez a körülmény és az én vádam veszteted idéznék elő; mert rátok nézve mostan hadjárati idő van és aki az ellenséggel czimborál, azt kiirtják. De nem akarom elvenni az életedet, ha nem az én kezem veszi el és azért nem kiáltok.

— Feloldom kötelékedet.

— Ne tedd azt, mert én régen készültem a te halálodra. Tű van nálam elrejtve, melyet az Olivia városnegyed legöregebb cigány-boszorkánya adott és ha azzal a tüvel megszurlak, csak olyan biztos a halálod, mint az enyém.

Laczi felelet helyett oldozni kezdi Maricza kötelékeit és amint készen van vele, mélyen a szemébe néz a leánynak.

— Ölj meg, — susogja Laczi.

És a leány nem veszi elő tujét, hanem meghajítja fejét a lángoló tekintet előtt és forró öleléssel enyhít ésbontó fájdalomán.

Laczi nem vesztegeti az időt, hanem sarokba rejtve a ezé-lában égő lámpát és magához vonva az elgyötört leányt, gyöngéden, kedvesen, sutogva beszél hozzá.

Az elítelt arca gyorsan kidérül s pár perc múlva már a boldog meglegedés bibora festekezik azon, mintha még hossz-

részben onnan ered, hogy a világi elem befolyása is biztosítva van az egyház vezetésében, de az mindegy a fő, hogy jól van, amint van. Egyébként nincs panasz a többi felekezetre sem, mert hála Istennek, Magyarországon az egyházak ritkán akartak államot alkotni az államban. A hazafiságot nem lehet s nem szabad felekezetre tagolni. Bárha a román egyház is vallaná ez elvet.

Jogi kérdés.

Több barsvármegyei polgár azt a kérdést intézte szerkesztőségünkhöz, hogy visszakövetelhetik-e azon összegeket, a melyekkel ők a barsvármegyei „Kossuth”-kép megfestetéséhez hozzájárultak és ha igen, kitől követelhetik vissza.

Végtelenül fáj lelkünknek, hogy Barsvármegyében oda fajultak a viszonyok, hogy a „Kossuth”-képre történt adakozások visszaperlésére is gondolnak. De azt hiszszük, hogy a fenyegetőzés nem fog megvalósulni, mert bizalmunk van ahhoz, hogy a „Kossuth”-kép ügyét a törvényhatósági bizottság megfelelő módon elintézi.

Hiszen csak nem kételkedhetünk azon bizottsági tagoknak őszinteségében, akik által úgy értesültünk, hogy e czéltől rendkívüli közgyűlés egybehívását fogják indítványozni.

Igaz ugyan, hogy a dolog rendkívül lassan halad előre, ám azért nem adjuk fel a reményt. Annál kevésbé, mert tudomásunk van arról, hogy a vármegyei tisztviselők többsége is kívánja, hogy az eddigi mulasztás helyrehozassék.

Tehát a jogi kérdés ilyenképp értelmét veszítette volna s nekünk nem okozna nehézséget a megoldás. Csakhogy mi mégsem térhetünk ki a felelet elől.

Azt állítják ezek a követelődző polgárok, hogy ők csak oly feltétellel adakoztak a „Kossuth”-képre, ha a kép a vármegyei ház disztermében lesz kifüggesztve s egyáltalában nem adakoztak volna, ha előre megmondták volna nekik, hogy a kép nem kerül a diszterembe, hanem legjobb esetben csupán a muzeumba.

Ily tényállás mellett csakugyan azt lehetne hinni, hogy az adakozóknak visszakövetelési joguk van, mert hiszen egyrészt nem következett be a feltétel, másrészt tévedésben voltak s így a rendes magán-

jogi szabályok szerint nekik visszajárnának az általuk adakozott összegek. No de hát a vármegyét nem magánjogi szabályok szerint igazgatják, a vármegyei adminisztrációnak csak nagy ritkán van szüksége a magánjogra. Másrészt a magánjog szempontjából is szó fér hozzá.

A kérdést t. i. akkép kell helyesen felfogni, hogy ha nem is következett be a feltétel, ha a tévedés valóban fenforgott is, azért az adakozás nem vesztette el erejét, mert a kép felett nem egyes ember, nem egy magánjogi személy rendelkezik, nem az, aki jogviszonyban áll, hanem egy közhatalósági organum, a vármegyei közgyűlés. Amennyiben a vármegyei közgyűlés eddig nem rendelkezett még, ez nem azt jelenti, hogy nem fog rendelkezni, vagy nem akar rendelkezni. Különböztet sem lehetett időponthoz kötve, hogy mikor kell a „Kossuth”-képet kifüggeszteni a vármegyei ház disztermében.

Az adakozó polgárok e szerint magánjogi perrel czélt nem érnek. Ha mégis czélhoz akarnak jutni, módjukban áll a törvényhatósági bizottságban többséget keresni s a többség szavazata utján utasítást adni a végrehajtó szerveknek.

Tehát csak iparkodjanak; szívesen támogatjuk e vállalkozást.

Fejtegetések Ujbánya költségvetésére vonatkozólag.

Tény, hogy Ujbánya város 1904. évi költségvetési előirányzatában keletkezett hiány 20,068 koronát tesz ki, mely hiányból 10,000 korona az 1903. évről fedezetlenül maradt hátralékokra esik, a másik 10,000 korona pedig az 1904. évi tényleges szükségletből ered.

A város képviselőtestületében, amint az ezen lap folyó évi 9. számában is említve van, 2 indítvány tétetett a hiány mi-kénti fedezésére. Az első indítvány szerint 83%-os pótdóval volna fedezendő a hiány, a másik s a képviselőtestület által elfogadott indítvány szerint pedig úgy, hogy a múlt évről fenmaradt hátralékok a város törzsvagyonaiból felveendő kölcsön, s a f. évi szükségletből felmerült 10,068 korona hiány meg 44%-os pótdóval fedeztessenek.

Ha a város lakosságának zöme oly kereseti forrással bírna, hogy az első indítványban felhozott 83%-os pótdót nagyobb megrázkódtatás nélkül is elviselhetné, sok-

kal helyesebb lett volna ezen pótdó százalékos elfogadása, azonban tekintetbe kell vennünk a helyi körülményeket. Ujbányán — sajnos — a megélhetési mód nehéz. A lakosság legnagyobb részben bányamunkásokból, valamint fazekas-iparosokból áll úgy, hogy bizony nem volna tanácsos a pótdót 21½%-ról 83%-ra emelni csupán azért, hogy a múlt év végéig fenmaradt hátralékok 1 éven belül fedeztessenek. Mert a mint a hivatkozott előbbi cikkek is elismerik, a „felhozható érvek, a melyek a 44%-os pótdónak elfogadását indokolják, hogy t. i. az ex-lex folytán felszaporodott állami adóhátralék miatt a 83% pótdó igen súlyos teher volna a lakosságra.” De van ezen kívül még egy fontos körülmény. A rossz termés, a mondhatni inséges év is nagy hatással volna ily nagy teher viselésére, s bizonyára a város egész közönsége megérezné ezen adó súlyát, s az ipar és kereskedelem még inkább hanyatlana.

Nagy hátránya volna ezen 83%-os pótdó megállapításának az is, hogy a behajtás egy év leforgása alatt a lakosság anyagi romlása nélkül amugy is lehetetlen lenne, több évre való felosztás pedig azt eredményezné, hogy a hátralékok évenként növekednének s a lakosság éveken át tartó zaklatásnak volna a behajtások következtében kitéve, sőt nagy részét a pótdónak végül törlesztésbe kellene hozni behajthatatlanság folytán, ami ismét visszaesést, hiányt szülne a város háztartásában. De mi is történéjk a város háztartásában levő 10,000 korona hátralékkal addig, amíg ezen pótdó successive befolya? Talán várni lehet ezen hátralékok fizetésével évekig? Nem nőne ezek után is késedelmi kamat s nem fenyegetnék végre a várost perekkel? Bizonyára ez el nem maradna, ami ismét csak káros hatást gyakorolna a háztartásra s fenakadna minden, amint hogy jelenleg is fenakad egyik-másik dolog a fizetés lehetlensége folytán.

Bizunk abban, hogy ha a város egy évtizeden át 20—22%-os pótdó fizetése mellett a közelmúlt években előfordult háztartási megrázkódtatások következtében 20,000 korona visszaesésével bírta magát fentartani, hogy ezen pótdónak megkészszerzése mellett pénzügyi egyensúlya rövid néhány év alatt annyira helyre áll, hogy magasabb teher viselésére szüksége nem lesz, mert amíg az említett 20,000 korona háztartási hiányból egy-egy évre

szu hosszú élet állana előtte, amely tele van virággal és illattal, örömmel és gyönyörűséggel

IV.

Éjfél táján a városon kívül levő löpor-torony közelében az erdő kigyulad. Bizonyára néhány elégedetlen bosnyák gyújtotta fel, hogy felrobbantsa a löpor-tornyot.

Igy jelentik azt az alezredesnek, aki mosolyogva fogadja a jelentést és gyors öltözés közben kiadja a parancsot, hogy a csapat háromnegyed része sietve vonuljon ki a löpor-toronyhoz. Mert ha az felrobban, nincs mivel védelmezni magokat; de ha az megmarad, akkor még az elvesztett várost is vissza lehet foglalni.

A riadó szava városzerte hangzik és csak akkor hallgat el, mikor a csapat együtt van s nagyobb része az alezredes parancsnoksága alatt utnak indul a löpor-torony felé.

Az uton az alezredes folytonosan jókedvűen mosolyog és gyakran mormogja magában e két szót:

— Ügyes fizekő.

A csapat még ki sem ér a löpor-toronyhoz, és már a városban is tűz üt ki. Csak kazal gyul ki és ez sem fenyeget veszedelemmel, mert a házakhoz nincsen közel, de annál nagyobb lánggal csap fel a magasba és ez a magas láng igen jó annak, aki felgyújtotta.

Az őrségen a trombitások ismét fújnak és a dobosok ismét verik a riadót mindaddig, míg néhány katona egy tiszt vezetésével utnak indul tüzet oltani.

Rövid időközökben második, majd har-

madik, negyedik kazal gyul ki és a városnak mindig más-más oldalán. A riadó folytonosan szól s az őrségen örökös zaj, örökös zavar van, míg utoljára csak néhány ember marad ott. Mikor már az őrség létszámát tovább apasztani nem szabad és nem is lehet, kigyul maga a főőrségi épület is.

A foglyokat — nehogy a tűzben ott veszzenek, — mind kieresztik az udvarra, de arra, hogy őket is őrizték és a tüzet is oltás, nincs elég számú személyzet.

Negyedóra mulva az alatt járó felhők közül zuhogó zápor ered meg és tökéletesen eloltja a tüzet.

Reggel az alezredes ismét csak mosolyogva hallgatja meg a jelentést, hogy az éjjeli zavarban az elítelt Maricza Jovanova megszökött. Majd, mintha hirtelen valami megvillanna az agyában, szinleli a hadsege délelőtt, hogy ez a szökés őt bosszantja.

A laktanyába érve, nem fogadja meg az idősebb tisztnek azt a tanácsát sem, hogy csapatát a laktanyában készen tartassa együtt, mert a múlt éjjeli tűzek a zendülés újabb kitörésének előjelei. Tudja ő vagy legalább is igen jól sejt, hogy ez mind csak egy ember műve, olyan emberé, a kinek esze ágában sincsen zendülést szítani. Az illető mindösszesen is csak egy másik halandónak életét akarja megmenteni.

Am lássa, hogy boldogul vakmerő terével. Az őz parancsnok a terv sikerültnek nem áll utjába; mert azért, hogy fejét ezüst-szinre vált haj borítja, keblében érző szív dobog.

De az is bizonyos, hogyha az a vakmerően intező kéz csak legkevésbé is elárulná magát, az alezredes a katonai törvények egész szigorát alkalmazná ellene.

A parancsnok engedi csapatát pihenőre térni és a mikor egyedül marad, kaczagásba tör ki, hogy aig birja kimondani, talán nem is mondja, csak gondolja e két szót:

— Ügyes fizekő.

És az alezredesnek igaza van. Csak-hogy Laczi ezenfelül romlatlan kedélyű és igazlelkű is, akiben megvan rá a fogékony-ság, hogy ha rosszat tesz, teljes erejéből igyekszik azt helyrehozni.

Mariczával szemben annyival inkább igyekszik ezen, mert szíve mélyéből megszerette a leányt.

V.

Ez események óta évek multak el.

Az Alföld * * * községében a Virágh Laczi házában — délfelé járván az idő, — a tűzhelynél boldogságtól sugárzó arcú, tetőtől talpig magyar menyecske sürgölődik, akiről csak nehezen bírjuk elhinni, hogy az Maricza Jovanova, az egykori elítelt.

A szoba ajtaját nyitva hagyta, hogy ügyelhesen három, egészségtől duzzadó, eleven kis fiúra, a Laczi gyermekeire, kik odában játszanak.

Az egyház áldása áldást hozott frigyükre, melynek olyan rettenetesek voltak az előzményei.

csak 2000 korona esik, addig a 22% pótdó emelésből eredő bevételi többlet az 5000 koronát meghaladja.

Fődolgoz lenne most csak az, hogy a város erdei jövedelme, mely a bevételek legnagyobb pozícióját képviseli, radikális alapokra legyen fektetve, mert ezen bevétel mérvétől függ legfőbbben a város háztartásának egyensúlya.

Reméljük, hogy a felsőbb hatóság a város képviselőtestületének 1904. évi költségvetését, mely nagynehezen jött létre, a meghozott alakban fogja jóváhagyni, mert a képviselőtestület maga is belátta az indítványnak ugy a lakosságra, mint a háztartásra nézve is leginkább elfogadható voltát. S ha ezen rendkívüli esetben a törzsvagyonhoz kell is nyulni, ez a törvényben megengedett módon vételnék igénybe, s a cél, hogy a hiány rendeztessék így könnyebben lesz elérhető, a felveendő költségen törlesztése pedig minden nehézség nélkül biztosítható, a mennyiben a törlesztési hányad fedezése csupán 2% pótdótdot igényel.

Közgazdaság.

Gazdasági tanácsadó-bizottság.

A földművelésügyi miniszter a magyar-óvári gazdasági akadémián gazdasági tanácsadó-bizottságot szervezett, a melynek feladata, hogy az ország gazdalközönségének oly gazdasági ügyekben és kérdésekben szolgáljon tanácsal, a melyekben szakvéleményadásra más intézmények és hivatalok eddig szervezve nincsenek. A ki a tanácsadó-bizottság tanácsát igénybe óhajtja venni, eziránt a gazdasági akadémia igazgatójához fordul, beadványában részletesen előadja kívánatát s a mennyiben az ügy elintézése helyszíni vizsgálatot tesz szükségessé, megjelöli a meg szemlélés óhajtott idejét, valamint az utazás módozatait.

Az iparos lakhelye és üzlete.

Ha az iparos rendes lakhelyét más községbe áttéve, előbbi lakhelyén levő üzletét fentartja, a kereskedelemügyi miniszter 1904. évi szeptember hó 24-én 53120. szám alatt hozott elvi határozata szerint ahhoz megfelelő üzletvezetőt köteles bejelenteni.

Uj textilgyárak.

A „Szegedi kenderfonógyár részvénytársaság” ajánlatot tett Pápa városának kendergyár létesítése érdekében. Az ajánlat ügyében Mészáros Károly pápai polgármester elnöklése alatt az érdekeltek értekezletet tartottak, mely az ajánlatot elfogadta és kimondta, hogy szerződjen a pápai gazdalközönség az előterjesztett szerződés szerint 10 évre a „Szegedi kenderfonógyár részvénytársaság” által Pápán alakítandó részvénytársasággal. A „Dél-magyarországi gyapjufonó és vattagyár részvénytársaság” Baján, mely már megkezdte a felszámolást, újabban rendezte viszonyait, mert részvényeinek nagy részét egy szabadkai kereskedőkből álló konzorcium átvette, úgy, hogy a hosszabb időn át szünetelt gyár most újból üzembe helyeztetik. — Fiedler János oberwekelsdorfi (Teplitz mellett) gyáros beadványt intézett Miskolc városához, melyben tudatja, hogy nagyszabású lengyárat óhajtana Miskolcra felállítani, ha ahhoz a város megfelelően hozzájárulna.

Penészes hordó tisztítása.

Ha a hordó penészes, úgy először is a penész kaparandó le róla, ha a penész alatt a fa fekete, addig folytatandó ezen eljárás, míg a fának színe egészen tiszta nem lesz. Persze, ha belül fogta meg a hordót a penész, akkor az egészen szíjjel szedendő. Ha azonban a fa még nincs megtámadva, akkor a hordó kilugozása által is megtisztítható az. Ebből a célból 1 klg. lugkó 10 liter forróvízben feloldandó s a hordó ezzel forrázandó ki, mire forró és hideg vízzel ismételtelen kiöblítendő.

Rákócziért.

Dicsőséges multnak
Lapjain böngésztem
Fényes tündérkertbe
Kicsinyég benéztem.
Hős magyar asszonyok
Hej, de sokan lakják!
Ottan láttam én is
Losárdi Zsuzsanna
Nemes nagy alakját.

Lengyelország szives
Lészen új hazája;
Lengyel a vendégét
Oly szivesen látja.
Am a fejedelemnek
Ninesen itt se nyugta,
Alig pihen, készül
Indul megint utra.

Mond csak derék ifju,
Mi köt téged hozzám?
Mikor az Uristen
Annyi csapást hoz rám?
Puskaropogás közt,
Csaták vad tüzebe
Mellettem láttalak
Engem óva, védve.

Pirul az ifju
S szól remegve, félve:
En jó fejedelmem
— S köny tólu szemébe —
Ha eddig megtúrtél,
Ne kergess el innen
Engedd, hogy maradjak
Aldjon meg az Isten.

Amul a fejedelem
S szól megilletődve:
Ez nem férfi hangja
S e köny, asszony könnye.
Mi a neved, szólj hát
S kövess új hazámba.
S szól a hálás válasz
Losárdi Zsuzsanna.

Losárdi Zsuzsanna
Az ó jó urának
Megosztja kenyerét
Gyászos rabságának.
Panasztalan, szótilan
Hosszu harmincz évig,
Hazátlan voltuknak
Terhét együtt érzik.

Rákóczi Fereneznek
Leáldozott napja;
Hadiszerecséjét
Zsibó hegyén hagyta.
Szenyí fejedelem
Honfibanatában
Kicsi csapatával
Megy Lengyelországba.

Hűséges emberi
Szivesen kísérik,
Akár a világon
Végestelen végig.
Am egy fiatalhoz
Nyájas, szelid szókkal
A bús fejedelem
Biztatgatón szólal:

Köszönöm hűséged,
Fogadd érte jobbam.
Hazátlan fejedelem
Mi jutalmat adjon.
Menj hazádba vissza,
Szüksége lesz rád még,
En szolgálatodra már
Hasztalan várnék.

Fényes, nagy esatákban
Megosztottam véled
Országra, világra
Szóló dicsőséget.
Ha te mostan elmégy
Távol bujdosóba,
Hadd követlek én is
Török Rodostóba.

Távol tenger partján,
Idegen föld ójja,
Ott él a magyaroknak
Dicső bujdosója.

Örökös a tenger
Csöndes mormolása,
Örökös a szive
Búja, hánykódása.

S mikor a fejedelmet
Elszólítja innen,
Oda föl magához
A jóságos Isten,
Arva, szegény szive
Meghasad utána,
Utána is követi
Losárdi Zsuzsanna.

Dicsőséges multnak
Lapjain böngésztem,
Fényes tündérkertbe
Kicsinyég benéztem.
Hős magyar asszonyok
Hej, de sokan lakják!
Ottan láttam én is
Losárdi Zsuzsanna
Nemes, nagy alakját.

Róna Béla.

H i r e k.

Személyi hir. Simonyi Béla vármegyénk alispánja ma érkezik vissza szabadságáról.

A tiszti főügyész hivatala. Barsvármegye tiszti főügyésének hivatala ismét visszakerült a vármegyei székház épületébe, a honnan még csak nem régtalánitották ki. Talán csak nem fogják őt egyhamar megint háborgatni.

Kinevezés. Berka János jegyzőgyakornokot a belügyminiszter a nagysári anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetőhelyettesnek nevezte ki.

Áthelyezés. Az aranyosmaróthi vasuti állomáshoz Kovács Lajos volt udvardi állomásfőnök helyezettett át állomásfőnöknek.

Samassa érsek beszédéből. Samassa József egri érsek az egyházmegyei papság nyugdíjintézetének közgyűlésén nagyszabású beszédet mondott a hitről, a vallás feladatairól a társadalomban. A többi között ezeket mondotta: „Sokszor hallott rágalom az is, midőn a társadalmi egyenlőtlenségről oly tant tulajdonitanak az egyháznak, mintha szerinte az emberiségnek rendeltetése volna az, hogy két külön csoportban éljen, melyek egyikére végzettszerűen nehezedik a nyomor, míg a másik meg nem érdemelt jólét és tisztelet kiváltságait élvezi. A pogányoké volt ez a felfogás, kiknél az emberek egész osztálya a törvény oltalmán kívül állott, a szolgaság mint közzükség tartatott fenn s a rabzolgák örökös nyomor és sanaryuság bilincseiben sanylódtak. Az egyház ellenben mély elszomorodással fordult el mindig az illetén vadságtól. Nem azon fáradozik-e husz évszázad óta, hogy biztossítsa és folyton növelje az emberiség boldogságát? Nem nyiltan hirdeti-e, hogy Isten akaratából, természete szerint, minden ember testvér és egyenlő? Allított-e fel valaha tiltó korlátot, melyen a szegény át nem léphetett? Nem egyformán buzdít-e minden embert szorgalmas, előrelátó munkára, józan takarékos életre és egyéb polgári erényekre, melyek által egyedül könnyebbülhet meg és fordulhat jobbra az emberiség állapota? Minden szegényt arra ínt az egyház, hogy tanulják meg jóra fordítani a rosszat; türelemre és megnyugvásra buzdít, végül rámutat a szegénységben az erény és tökéletes élet gazdag forrásaira. A keresztény vallásnak a szegénységről szóló szent és magasztos tana, mely annyi sebet gyógyított, annyi önkéntes szegényt toborzott, mindennél hatalmasabb és egyedüli menedékünk a jelen élet szenvedései közt.”

A miniszterelnök sajtópöre. Fényes László, a kit a liquidált ipar- és kereskedelmi bank volt igazgatósági tagjainak megrágalmazása miatt három hónapi fogházra ítélte a budapesti esküdtbíró-ság, semmisségi panaszt jelentett be, mert nem engedték meg neki az állított tények valóságának bizonyítását. Szombaton Fényes rópiratot adott ki, a melyben érde-

kesen ismerteti a semmisségi okokat és mindjárt elmondja azt is, hogy minő bizonyítékokat terjesztett volna a bíróság elé, ha az engedélyt nem tagadják meg tőle. (A röpirat minden budapesti dohánytözsében kapható.)

A reformáció emléknapja. Mult hó 31-én a lévai ev. ref. egyház és a kebelében alakult „Bethlen Katalin keresztény Nőegylet” a reformáció 387-ik évfordulójának emlékeztetőre ünnepet rendezett. Az ünnep délelőtt 10 órakor kezdődött az ev. ref. templomban; délután 3 órakor gyermekistentisztelet tartott, este fél 7 órakor pedig a városháza nagytermében „vallásos estély” volt, rendkívül változatos értékes művészi műsorral.

Vonat kisiklás. Tótmegyer állomásnál pénteken éjjel fél 2 órakor a 265. sz. tehervonat négy kocsija kisiklott s ez által a bécs-budapesti személyvonat 5 órai késést szenvedett, amit mi is megérezünk, mert az Érsekújvárról fél 8 órakor Tapolesányba érkező vonat 10 óra után ért csak ide.

Jegyzők megjutalmazása. A községi és körjegyzők jutalmazására a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete 1500 koronát bocsátott a földművelésügyi miniszter rendelkezésére. Tallián Béla miniszter ez összegből egy 500 koronás, két 300 koronás és két 200 koronás jutalomdíjat tűzött ki oly községi és körjegyzők jutalmazására, a kik a községek felvirágzása körül buzgó és eredményes működést fejtettek ki. A pályázók hiteles adatokkal tartoznak igazolni, hogy községük gazdasági ágak meghonosítása vagy fejlesztése körül mily sikerrel működtek közre; továbbá a községi termények jobb értékesítése, háziipari keresetforrások teremtése és a szövetkezeti és hitelügy terén kifejtett működéssel mily mértékben gyarapították községük anyagi jólétét. A pályázati hirdetés közzétételével és a pályázati kérvények begyűjtésével, valamint 3—3 legértelmesebb pályázó ajánlatbáhozatalával a miniszter az Országos Központi Jegyző-egyesületet bizta meg.

Drágább lesz a petroleum. Mint hírlik az osztrák-magyar petroleumkartell elhatározta, hogy november elsejétől fogva felemelik a petroleum árát. A galicziai petroleum ára Bécsből szállítva 37-90 koronáról 39 koronára emelkedik.

Mezőgazdaságban alkalmazott kovács, bogár és kőműves az adó szempontjából iparosnak nem tekinthető. A m. kir. közigazgatási bíróság egy felmerült esetben legújabb elvi határozatában kimondta, hogy a mezőgazdasági birtokokban alkalmazott és iparigazolvánnyal nem bíró kovács, bogár és kőműves, ha kizárólag az illető gazdaság számára dolgoznak, az I. oszt. kereseti adó kivetése szempontjából iparosoknak nem tekinthetők, hanem mint mezőgazdasági cselédek adóztatandók meg.

III. osztály a gyorsvonaton. Értesülésünk szerint a kereskedelmi miniszteriumban most már komolyan foglalkoznak azzal, hogy a gyorsvonatokon a III. osztályt is életbe léptetik. Már a javaslat készül is a nagyfontosságú újítás megvalósítására.

A gabona új tözsdei sulyegysége. A kereskedelemügyi miniszter értesítette az O. M. G. E.-t, hogy az áru- és értéktözsde 1905. évi január hó 1-től a mostani 50 kilogrammos gabonajegyzési sulyegység helyett a 100 kilogrammos sulyegység lép életbe. E tárgyban az O. M. G. E. nemrégiben intézett a miniszterhez felterjesztést.

Az állami tisztviselők mozgalma. Az állami tisztviselők folyó hó 6-án vasárnap délután 3 órakor értekezletet tartanak Budapesten. Az értekezlet napirendje a következő: 1. Az értekezlet tisztikarának megválasztása. 2. Elnöki előterjesztés. 3. A Széll Kálmán volt miniszterelnök által az országgyűléshez benyújtott s a tisztviselők fizetésének felemelését tartalmazó törvényjavaslat törvényerőre emelésének kérelmezése iránt teendő lépések megvitatása. 4. Esetleges indítványok. Ezzel kap-

csolatban megemlítjük, hogy az állami tisztviselők mozgalmanak végrehajtó-bizottsága Magyarország összes állami tisztviselőihez felhívást intézett, a melyben az értekezleten való tömeges részvételre hívja fel őket.

Vidéki pénzügyi tisztviselők országos egyesülete. A vidéki pénzügyi tisztviselők kara, amely pedig kiválóan intellektuális erőt képvisel, mindaddig szervezetlen maradt. Ennek alighanem az volt az oka, hogy egy budapesti központi iroda fentartása akkora költséget igényelt volna, amely az egyesület tevékenységét és eredményes munkálkodását eleve megbénította volna. Ezt az akadályt most elhárítja a Magyar pénzügyi tisztviselők országos szövetsége rt. a szervezés útjából azzal, hogy az ügyvitel díjtalan ellátására vállalkozott. Ugyancsak a szövetség végzi a szervezés munkáját is, lévén ez alapszabályszerű feladata. Arról értesülünk különben, hogy a vidéki intézetek tisztviselőiből alakult előkészítő-bizottság már elkészítette az alakítandó országos egyesület alapszabálytervezetét s ezt az alábbiakban ismertetjük:

Az egyesület célja: A Magyar Pénzügyi Intézetek Országos Szövetsége r.-t. vezetése alatt a vidéki pénzügyi tisztviselők kar érdekeinek képviselete, társadalmi és anyagi helyzetének javítása, tagjai szakképzettségének előmozdítása.

E célból feladatául tekinti:

a) a vidéki pénzügyi tisztviselők között az összetartást és érdekközösség érzetét felkelteni és ápolni;

b) a tisztviselők kar működésének sikerét biztosító általános szolgálati szabályzat létesítését és végrehajtását; ide nem értve az illetménynek szabályozását;

c) állásközvetítés ügyének szervezését és ellátását, szakirodalom ápolását, szakkönyvtár létesítését, kerületi felolvasások és viták rendezése vidéki és fővárosi szakörök bevonásával, szakkérdések megoldása pályadíjak kifizetésével;

d) a vidéki tisztviselők kart érintő ügyek megvitatását, mely ülések és összejövetelekre előleges bejelentés mellett a Magyar Pénzügyi Intézetek Országos Szövetsége saját helyiségeit díjtalanul engedi át;

e) segítő alap létesítését, hogy abból önhibáján kívül anyagi segítségre szoruló, vagy állás nélkül maradt tagokat segély vagy kölcsönben, ezek özvegyeit és árváit pedig segélyben, illetőleg neveltetési pótlékban részesítse;

f) a tagok arra érdemes gyermekei részére tanulmányi ösztöndíjak rendszerezését.

Rendes tagok lehetnek: a) vidéki pénzügyi intézetek kinevezett tisztviselői, kik írásbeli nyilatkozat alapján 5 év tartamára évi 12 korona tagsági díj fizetésére magukat kötelezik;

g) segédtisztek, gyakornokok, felsőbb kereskedelmi iskolát végzett egyének, ha írásbeli nyilatkozat alapján magukat 5 év tartamára, évi 6 korona tagsági díj fizetésére kötelezik és akikre nézve, ha az előző pont minősítését elérik, kötelezettségük további tartamára az évi 12 korona tagsági díj kötelező.

Pártoló tagok lehetnek mindazok, kik az egyesület céljainak támogatására legalább 3 év tartamára évi 5 korona járadék fizetésére magukat kötelezik.

Az alapszabálytervezet többi pontjai a szervezet és ügyvezetés megállapítását tartalmazza s ezek között megemlítendő az ügyvezetésről szóló szakasz, melyben ki van mondva, hogy a titkár díjazásban nem részesül s hogy a helyiséget a M. P. O. Sz. részv. társaság díjtalanul engedi át.

A nyitrai ingyentej. A gyermekápolás szempontjából lelkes társadalmi és humanitárius működésről számol be a nyitrai ingyentej első évi jelentése. Az intézmény 1903. július hó 15-én kezdte meg működését s ez évi július hó végéig, tehát egy év alatt 55.363 adag, részint tiszta, részint pedig az egyes gyermekek korához mérten, orvosi előírás szerint, hígított tejet osztott szét a szegénysorsu lakosság gyer-

mekei között. Az ingyentej intézményét Edelsheim-Gyulai Lipót létesítette. Buzgó munkatársa Thuróczy Károly dr. kir. tanácsos, nyitramegyeyi t. főorvos, aki az intézményt lelkes odaadással és szívós kitartással szolgálja.

Iskola avatás. Simony községben mult hó 22-én avatták fel Simonyi Réla alispán és Dr. Hámos Péter kir. tanfelügyelő jelenlétében az újonnan épített állami iskolát, mely alkalommal sikerült ünnepélyt tartottak. Az iskola felépülése körül Salzberger József simonyi földbirtokosnak van a legnagyobb érdeme, de az érdemből Simony és Kisugrócz községek egész közönségének kijut, mert követésre méltó példát mutattak arra nézve, miképp kell a magyar kultúra fejlesztése érdekében a legnagyobb anyagi áldozatokat meghozni.

A Zoltán-féle csukamájolaj táp-ereje igen nagy s mivel egy tápszer sem emészthető oly könnyen, mint ez, s kellemtelen szaga, íze ninesen, azért ez fölébe helyezendő minden másnak. Üvegje 2 kor. Zoltán Béla gyógyszerésznél, Budapesten s a helybeli gyógyszerárban.

Uj szérum. Chantemesse párisi orvostanár a tifusz ellen szérumot talált fel. Chantemesse közlései szerint a tifuszbetegégek az új szérummal való kezelése a halálozási arányt 18-ról 4 százalékra csökkentette.

Motoroskocsik az államvasutak vonalain. Az államvasutak igazgatósága a kezeleése alatt álló szárnyvonalakon fokozatosan motoroskocsi forgalmat léptet életbe a személyszállítás lebonyolítására. Az idén november hó 1-étől a miskolc—tornai és kassa—tornai vonalakon tesznek kísérletet motoroskocsikkal.

Szinészet Léván. Fehér Gyula szintársulata mult hó 30-ika óta Léván tart színelőadásokat.

Nagyarányu szivar és dohány csempészés. Köztudomású dolog, még a verebek is csiripolják Magyarországon és pedig már jó régóta, hogy ide Boszniából és Ausztriából igen tetemes mennyiségű dohányt, szivarkát és szivart csempésznek be. Boszniából csempészik a szivarkákat és finomra vágott dohányfajokat, a melyeket a bosnyák dohánygyedáruság nem csak jobb és szebb minőségben állít elő, mint a magyar dohánygyárak, hanem valamivel olcsóbban is; Ausztriából pedig becsempészik a különféle szivarfajokat, a melyek ára egyezik ugyan a miénkkel, de állítólag szebbek és jobbak, mint a mi szivarjaink. Aki dohányzik, az tudja, hogy mily vonzó erőt gyakorol a dohányzó emberre a szép és jó dohány, vagy szivar. Ezt mi is tudjuk és értjük; de azt már igazán nem értjük, hogy a magyar ember miért gazdagítja erőnek erejével a bosnyák, vagy osztrák dohányjövedéket, holott a mi dohánygyári készítményeink is aránylag elég jók, sőt a külföldihez viszonyítva igen jóknak mondhatók. Hogy az itt jelzett dohánycsempészés mily nagy arányu lehet, semmi sem mutatja jobban, mint az, hogy a pénzügyminiszter is rájött. A bosnyák szivarka és dohányfajokat leginkább tengeren, a fiemei kikötőből csempészik be a hazába, de igen sok jön be a szárazföldi határon a Száva vidékén át, nem is szólva arról, hogy a vasuti közegek is tevékeny részt vesznek ily csempészetek közvetítésében. Ausztriából pedig az utazók és kereskedők közvetítésével történik a becsempészés, a kik üzletfeleiknek azzal kedveskednek, hogy szívességből jó pénzért egy-egy doboz szivart esatolnak az áruküldeményekhez, melyek leginkább postán érkeznek. Am a pénzügyminiszter rájött erre az „osztrák szívességre” és elrendelte, hogy az ily gyanus postaküldemények fölbontassanak és a dohány-küldemények elismervény mellett a fiáncznak átadassanak.

Rejtélyes öngyilkossági kísérlet. Mult hó 28-ikán Valkovics István aranyosmaróthi lakos szalmakazla gyuladt ki, a mely alkalommal az égő szalmakazal tövében egy ismeretlen embert találtak, a ki öngyilkossági kísérletet követett el, leg-

alább erre lehetett következtetni abból, hogy revolver volt kezében. Eleinte azt hitték, hogy az ismeretlen egyén Kopaesik Ferencz garammikolai lakos, a ki talán a feletti elkeseredésében gyújtotta fel a kazlat és lett azután öngyilkossá, hogy a jelzett napon ily nevű embernek pere volt a helybeli bíróságnál és pervesztes lett, — utóbb azonban kitűnt, hogy nem Kopaesik Ferencz az illető, hanem egy érsekujvári pinézér, aki Lapka ottani vendéglősnél volt alkalmazva. Nevezett vendéglős ugyanis folyó hó 1-én itt járt Aranyosmaróthon egy pinézérjével és a helybeli közkórházban felismerték őt. Nevét nem sikerült megtudnunk, de tudjuk azt, hogy Ersekujvárról azzal jött Aranyosmaróthra, hogy beteg és a helybeli kórházban akarja magát gyógykezeltetni. Mikor a rejtélyes öngyilkosság híre eljutott Lapka füléhez, azonnal a pinézérjére gondolt, s annál is inkább érdeklődött az eset iránt, mert a pénztárában hiányt észlelt. Fáradságot vett tehát magának hozzá, hogy kikutassa az esetet. A vizsgálat fogja kideríteni, vajjon az öngyilkosság és a túzeset közt van-e összefüggés. Egyébként az öngyilkosságot megkísérlett pinézér minden valószínűség szerint életben fog maradni.

Piaczi árak. Búza 9'40, árpa 7'50, rozs 7'60, zab 7'50, kukorica 8, burgonya 3 korona 50 kilogrammonként. Marhahus 1'04, borjúhús 1'20, disznóhús 1'12, juhús —'80, disznózsír 1'60 kilónként.

Törvénykezés.

Tolvaj cseléd.

Bátovszky Anna Dudich István csatai lakosnál volt szolgálatban. F. évi augusztus hó 10-én vendég érkezett a házhoz, Tóth Mária marczali lakos személyében, a kinek a böröndje tele volt pénzzel. Bátovszky Anna a kínálkozó alkalmat arra használta fel, hogy a böröndből 2250 koronát ellopott s mint aki dol-

gát jól végezte, a pénzt a levelei közé dugta el. A vendégkép időző Tóth Mária észrevette ugyan a pénzhiányt, únde nem mert szólni, nehogy a vendéglátó jó ismerősöket még gyanuba hozza. Nem is került volna tehát a dolog napfényre, ha a károsult fivére hazaérkeztekor levelet nem ír Dudichéknak, akik a hirre természetesen azonnal kutatni kezdtek s az első gyanu a cselédre esett. A kutatás azonban nem vezetett sikerre, a pénzt nem tudták megtalálni.

Néhány nap telt bele, a mikor új fordulat állott be az ügyben. Levelet kapott ugyanis Bátovszky Anna Léváról, a melyet a csendőrség elfogott és felnyitott. Ebből aztán kiderült minden. A levelet Julia nővére írta, melyben arról kérdezősködik Annánál, hogy honnét kerítette azt a sok pénzt, a miből neki 50 koronát küldött. Persze vallatásra fogták azonnal a lányt, a ki töredelmesen be is vallott mindent. Így került Bátovszky Anna és nővére Julia, mult hó 28-án a vádlottak padjára előbbi minősített lopás utóbbi orgazdaság büntetével vádolva. A kir. törvényszék Bátovszky Annát 6 havi börtönre ítélte, Bátovszky Juliát ellenben csupán a tulajdon elleni kihágásban mondván ki bűnösnek, őt ezért 3 napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Vádlottak az ítéletben megnyugodtak, a kir. ügyész azonban felebbezéssel élt.

Legujabb esküdtszéki eset.

Maszár Péter malonyai lakos ellen sógornője Mladi Borbála panaszt tett a csendőrségnél, hogy az ő nővére Maszár Péterné neki azt panaszolta, hogy a férje folytonosan lop. Megtudta ezt Maszár Péter és a Groszmannéknál szolgáló Mladi Borbálát munkája közben felkereste és egy göresös bottal úgy elverte az árulkodás miatt, hogy az asszony súlyos testisértést szenvedett. De még ez sem volt elég, hanem a Groszmannék

lakásába menekülő Mladi Borbálát tovább is üldözte s egy konyhakést ragadva meg akarta ölni. Szerencsére azonban Groszmannék rávetették magukat és megakadályozták a terv kivitelében. Ezután persze csendőrkért futottak a házbeliek, akik Maszár Pétert rögtön elfogták, aki azonban még akkor is azzal fenyegetődzött, hogy ha kieresztik ő Mladi Borbálát, mégis csak agyonveri. Hogy ezt a fenyegetődzését be ne válthassa, a vizsgálóbíró vizsgálati fogságba helyezte őt, annyival is inkább, mert a szándékos emberölés kísérletén kívül neki még sok lopás miatt is le kell számolnia a bíróság előtt.

Helyreigazítás.

Mult számunkban tollhiba folytán azt közöltük, hogy Gálik Antal helybeli lakos istállójának égése alkalmával Benkovics Béla és Martinovich Mátyás házinyulakat loptak el. A közlemény lényeges helyreigazításra szorul, mert az igazság az, hogy n nevezettek is gyanuba keveredtek Martinovich Mátyás miatt de később bebizonyult, hogy ők valósággal segédkeztek a mentésnél és így csak szivességet tanusítottak, a miért is az eljárást be is szüntették ellenük.

Szerkesztői üzenetek.

(A szerkesztőség e rovat alatt készségezen ad felvilágosítást a tudakozóknak, csak névtelen levelekre nem válaszol.)

J. Ujbánya. A nyugalmat szívesen adjuk meg, de el lehet rá készülni, hogy a közel jövőben annál több feladat megoldása nehezedik majd az ön vállaira.

R. ur Verebélyen. Igéretét tudomásul vettük.
Dr. M. J. Arad. Már nagyon nehezen várjuk a többi cikkeit.

Hallgatag. Tökéletes igaza van. Mai nap nagyon meg kell válogatni környezetünket. Leghelyesebben teszi, ha tartózkodik az intímabb ismeretségtől. Mihelyt csak egyszer is arra kerülne sor, hogy érdekében tegyenek valamit, azonnal ki fog látszani a lóláb.

DÓCZI KÖNYVNYOMDA

(Tulajdonos: NÉMETI ÁRMIN.)

Mindennemű könyvnyomdai munkák a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig elkészítésre jutányos árak mellett elvállaltatnak. ☞ ☞ ☞ ☞ ☞

A t. megrendelők meghívására megbizottamat készséggel becsájtom rendelkezésre. =====

Vidéki megrendelések =====
postafordultával. =====

PAPIRRAKTÁR:

A nevesebb hazai és külföldi papirgyárak dus választékú raktára. ☞ ☞ ☞ ☞ ☞

Levélpapir különlegesség. =====

Központi előfizetési iroda az összes bel- és külföldi hírlapok és folyóiratok megrendelésére. =====

Teljes irodai berendezések. =====

ALAPITTATOTT:
1880.

ARANYOSMARÓTH.

ALAPITTATOTT:
1880.

4389/1904. szám.

Arverési hirdmény.

Az aranyosmaróthi kir. törvényszék közzé teszi, hogy a Barsmegyei Népbank végrehajthatónak ifj. Kunkel István végrehajtást szenvedő elleni 3000 korona tőke, ennek 1902. évi július hó 1. napjától járó 7% kamatai 60 korona stornodij 169 korona 90 fillér eddigi 39 korona 50 fillér jelenlegi és még felmerülő költségek kielégítése végett ezen kir. törvényszék területén levő következő ingatlanok u. m.:

1 ifj. Kunkel Istvánnak a szentmártoni 4. sz. tjkönyvben A 1 2 ssz. 13 korona becsértékű $\frac{1}{8}$ -ad jutalékára,

2 az u. o. 5. számú tjkvben A 1 7 11-15 ssz. birtoktestbeni 7 korona becsértékű $\frac{1}{10}$ jutalékára,

3 az u. o. 78 számú tjkvben A 1 1 ssz birtoktestben 32 korona becsértékű $\frac{1}{4}$ jutalékára,

4 az u. o. 50 számú tjkvben A 1 1 ssz birtoktestbeni 13 korona becsértékű, $\frac{1}{2}$ szám a birtoktestbeni 84 korona becsértékű $\frac{1}{3}$ jutalékára,

5 az u. o. 95 számú tjkönyvben A 1 1 2 5 ssz birtoktestbeni 160 korona becsértékű $\frac{1}{8}$ -ad jutalékára,

6 az u. o. 97 számú tjkönyvben A 1 1 ssz birtoktestbeni 28 korona becsértékű $\frac{1}{3}$ jutalékára,

7 az u. o. 101 számú tjkvben A 1 1 2 4 8 9 11-15 ssz birtoktestbeni 48 korona becsértékű $\frac{1}{2}$ jutalékára,

8 az u. o. 108 számú tjkönyvben A 1 1 4 8 ssz birtoktestbeni 458 korona becsértékű $\frac{1}{2}$ jutalékára,

9 az u. o. 115 sz tjkönyvben A 1 1 ssz 56 korona becsértékű egész birtoktestre,

10 az u. o. 126 számú tjkönyvben A 1 1 ssz 78 korona becsértékű egész birtoktestre,

11 az u. o. 135 számú tjkönyvben A 1 1 2 ssz 103 korona becsértékű egész birtoktestre,

12 az u. o. 139 számú tjkönyvben A 1 5 ssz birtoktestbeni 6 korona becsértékű $\frac{1}{12}$ jutalékára,

13 az u. o. 145 számú tjkönyvben A 1 1 ssz birtoktestbeni 36 korona becsértékű $\frac{1}{2}$ jutalékára,

14 az u. o. 149 számú tjkönyvben A 1 1 ssz birtoktestbeni 247 korona becsértékű $\frac{1}{2}$ jutalékára,

15 az u. o. 192 számú tjkönyvben A 1 1 ssz birtoktestbeni 87 korona becsértékű $\frac{1}{4}$ jutalékára,

16 az u. o. 313 számú tjkönyvben A 1 4 6 ssz birtoktestbeni 26 korona becsértékű $\frac{1}{8}$ jutalékára,

17 az u. o. 214 számú tjkönyvben A 1 3 ssz birtoktestbeni 50 korona becsértékű $\frac{1}{6}$ jutalékára,

18 az u. o. 218 számú tjkönyvben A 1 1 ssz birtoktestbeni 19 korona becsértékű $\frac{1}{6}$ jutalékára,

19 az u. o. 219 számú tjkvben A 1 4 6 ssz birtoktestbeni 9 korona becsértékű $\frac{1}{2}$ jutalékára,

20 az u. o. 229 számú tjkönyvben A 1 1 ssz birtoktestbeni 56 korona becsértékű $\frac{1}{4}$ jutalékára,

21 az u. o. 147 számú tjkönyvben A 1 1 ssz birtoktestbeni 394 korona becsértékű $\frac{1}{3}$ jutalékára,

22 a nagyszelezsényi 36 számú tjkönyvben A 1 1 ssz 159 korona becsértékű egész birtoktestére,

23 a nagyszelezsényi 62 számú tjkönyvben A 1 1 ssz 496 korona becsértékű és 1 3 ssz 233 korona becsértékű egész birtoktestére,

24 a gesztőcei 105 számú tjkönyvben A 1 1 ssz 95 korona becsértékű egész birtoktestére a végrehajtási árverést elrendeli és annak a szentmártoni ingatlanokra Szentmárton község házában a végrehajtató közbenjöttével leendő fogantatására határnapu 1904. évi november hó 22-ik napjának délelőtti 9 órája, a nagyszelezsényi ingatlanokra 1904. évi november hó 24-ik napjának délelőtti 9 órája és a gesztőcei ingatlanokra nézve 1904. évi november hó 24-ik napjának délutáni 2 órája kitézik azzal, hogy az ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatnak.

Kikiáltási ár a fentebb külön-külön kitett becsérték. Bánatpénzként kötelesek a vevők a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

A vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az 1-ső részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap, a 2-ik részletet 60, a 3-ikat 90 nap alatt kifizetni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ennél a telekkönyvi hatóságnál Szentmárton, Nagyszelezsényi és Gesztőcei községek bíráinál is megtekinthetők.

Aranyosmaróthi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1904. évi augusztus hó 27-én.

Valkovits István, kir. törvényszéki bíró

F. M. K. E. levélpapír

csinos dobozokban
eredeti gyári áron kapható
Dóczy könyvnyomdában.

Szivarkahüvely

ujdonságok

kaphatók

BRUNCZLIK I.

könyv- és papirkereskedésben

KLEIN SÁNDOR órás és ékszerész Léván,

4-3-4

ajánlja dusan felszerelt

óra-, ékszer- és ezüstáru-üzletét

Kivonat az ezidei árjegyzékből:



Arany férfi óra	60 koronától feljebb
Arany női óra	28 " "
Ezüst férfi- és női-óra	12 " "
Arany karperecz	16 " "
Arany gyűrű	5 " "
Arany függő	3 " "
Ezüst karperecz, broche, cravattati	2 " "
Arany- és ezüst nyakék	4 " "

Nagy választék mindenemű legdivatosabb ékszerekből különféle drágakövekkel.

„Sandrik” ezüstárugyár készítményeiből nagy választék **eredeti gyári áron.**

Legfinomabb china-ezüstáruból gyári raktár.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek

ERTL VINCZE

kárpos és kocsigyártó-üzlete

Aranyosmaróthon Hosszu-utca 74. szám (saját ház.)

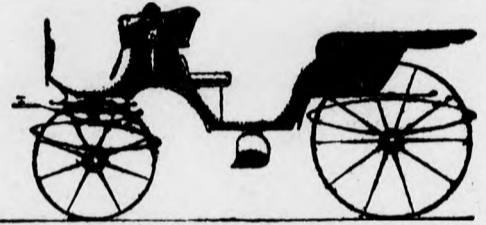
Van szerencsém a n. é. közönségnek szíves tudomására hozni, hogy Aranyosmaróthon már évek óta fenálló

kárpos és kocsigyártó

műhelyemet — a követelményeknek megfelelően — tetemesen megnagyobbítottam, úgy, hogy a legkényesebb igényeknek is rövid időn belül megfelelhettek.

Uj koci- és butormunkálatok hazai és külföldi rajzok szerint való elkészítését, valamint régi kocsik és butorok alapos javítását és modernizálását pontos kiszolgálás mellett jutányos áron vállalom el.

A t. közönség b. bizalmát és pártfogását továbbra is kérve vagyok
tisztfelettel:

ERTL VINCZE.**HIRDETMÉNY.**

Van szerencsénk közhírré tenni, hogy az aranyosmaróthi „Uradalmi Gőzmalom” lisztraktárában mai naptól fogva kismértékben is árusítunk és pedig az alábbi áron:

Dara kilogrammja 36 fill.	Buzaliszt „5” . . . 28 fill.	Rozsliszt II. szám 24 fill.
Buzaliszt „0” . . . 32 „	„ „7” . . . 26 „	Kenyérliszt kevert 24 „
„ „2” . . . 30 „	Rozsliszt I. szám . 28 „	Árpadara . . . 14 „

Uradalmi gőzmalom.**Hangverseny Grammophon!**

Beszél, énekel

és

zenél.

Rendkívül érdekes szórakoztató eszköz családok részére, vendéglőknek és kávéházaknak.

Nagy választékban raktáron

30 frttól 200 frtig.

Lemezekből dus választék.

Klein Sándor

órá és ékszerész Léván.

Kedvező fizetési feltételek.

**A jelenkor csodagépe!**

Több ezer reprodukció a világ leghiresebb művészeitől.